

POLITIET
KRIPOS**Politidirektoratet**
Postboks 8051 Dep.
0031 Oslo**NCIS Norway**Deres referanse:
201603840Vår referanse:
201602312Sted, dato
Oslo, 29.11.2016**HØRINGSSVAR OM ENDRINGER I OPPLYSNINGSPLIKTEN TIL
BARNEVERNET**

Det vises til høringsbrev fra Barne- og likestillingsdepartementet av 6. oktober 2016 om endringer i opplysningsplikten til barnevernet og tilhørende e-post fra Politidirektoratet av 24. oktober 2016 med svarfrist til direktoratet innen 16. november 2016. Kripos har etter avtale fått utsatt svarfrist til 28. november 2016. Det beklages at denne er oversittet med en dag.

Vår høringsuttalelse begrenser seg til forslaget til ny § 6-4 i barnevernloven.

Innledende merknader

Å sikre at barn og unge som lever under forhold som kan skade deres helse og utvikling får nødvendig hjelp og omsorg er en sentral samfunnsoppgave og en grunnleggende del av kriminalitetsforebygging. Kripos anser opplysningsplikten til barnevernet som et meget viktig tiltak for å ivareta barn og unges behov for forsvarlig omsorg og beskyttelse.

Kripos er positiv til endringer i barnevernloven (bvl.) § 6-4 med formål å klargjøre og forenkle bestemmelsen. Vi mener departementet har lyktes med dette i utformingen av forslaget til ny bestemmelse, men har likevel noen merknader til deler av det materielle innholdet i den foreslåtte bestemmelsen.

Hva gjelder plikten for "enhver" til å melde fra til barnevernet av eget tiltak, slik det er foreslått regulert i § 6-4 første ledd, så har Kripos ingen innsigelser til dette. Våre merknader gjelder det som er foreslått regulert i § 6-4 annet og fjerde ledd.

I høringsnotatet¹ skriver departementet at politiets opplysningsplikt til barnevernet er hjemlet i bvl. § 6-4 annet ledd jf. forvaltningsloven § 13 f annet ledd. Dette er kun delvis riktig. Forvaltningsloven regulerer politiets utlevering av opplysninger som behandles i tilknytning til

¹ Side 19 fjerde avsnitt

politiets forvaltningsmessige gjøremål, for eksempel utstedelse av pass, våpenlisenser, skjenkebevillinger mv. Politiets utlevering av opplysninger som behandles for politimessige formål², herunder etterforskning, forebyggende arbeid og ordenstjeneste, reguleres av politiregisterloven med forskrift.

I henhold til politiregisterloven § 30 jf. politiregisterforskriften § 9-6 første ledd nr. 7 kan politiet utlevere opplysninger til barnevernsmyndighetene i forbindelse med barneverntjenestens ivaretagelse av sine oppgaver etter barnevernloven. Videre er politiet i politiregisterforskriften §§ 10-2 og 10-3 pålagt underretningsplikt til barneverntjenesten dersom det innledes etterforskning mot en person under 18 år eller dersom politiet får kjennskap til eller mistanke om at barn mishandles av foreldre, foresatte eller andre barnet bor sammen med.

Hvilke opplysninger som skal utleveres

Kripos støtter forslaget om at det i § 6-4 annet ledd skal presiseres at et pålegg om utlevering kun kan omfatte nødvendige opplysninger. I tillegg til nødvendighetsvurderingen mener Kripos at det er behov for at kan foretas en forholdsmessighetsvurdering. I henhold til politiregisterloven § 30 jf. § 27 tredje ledd første punktum, skal det ved utlevering til offentlige myndigheter i deres interesse foretas en forholdsmessighetsvurdering hvor det blant annet skal legges vekt på om opplysningene formidles til en mottaker som er underlagt taushetsplikt, hvordan det kan forventes at mottaker benytter opplysningene og om opplysningene etter sin art eller kilde er beheftet med usikkerhet.

Denne forholdsmessighetsvurderingen vil i alminnelighet ha liten betydning ved utlevering til barnevernstjenesten, ettersom utleveringen rutinemessig vil anses som forholdsmessig. Den kan likevel ha betydning hvis en utlevering kan ha sikkerhetsmessige konsekvenser for barnet selv eller tredjeperson, eller i tilfeller hvor en utlevering vil kunne avsløre politiets metoder, for eksempel i forbindelse med beskyttelse av trusselutsatte personer. Som eksempel kan nevnes saker hvor barnet eller barnets foresatte bor på sperret adresse besluttet av politiet.

Politiet har etter folkeregisterforskriften § 9-5 annet ledd siste punktum myndighet til å beslutte sperret adresse i alle saker som ikke er barnevernssaker. Politiets adressesperre må ikke forveksles med Skattedirektoratets adgang til å beslutte adressesperre etter anmodning fra barneverntjenesten, eller fylkesnemndas anledning til å beslutte skjult adresse etter bvl. § 4-19. Adressesperre strengt fortrolig er det alvorligste tiltaket lokalt politi kan iverksette for å beskytte trusselutsatte personer. En slik adressesperre iverksettes bare i saker hvor det er reell fare for personens liv eller helse, og andre tiltak er forsøkt og ikke anses tilfredsstillende.

Dersom politiets beslutning om adressesperre fattes før barnevernet blir involvert i saken, er Kripos' erfaring at barnevernet gjerne gir pålegg til politiet om utlevering av opplysninger når det opprettes en barnevernsak. Det etterspørres gjerne opplysninger om bakgrunnen for beslutningen om adressesperre i forbindelse med vurdering av en voksen persons omsorgsevne. Utlevering av slike opplysninger vil kunne avsløre oppholdsstedet til personen(e) som lever med adressesperre og vil kunne avsløre identiteten til eventuelle kilder politiet har brukt i arbeidet med å vurdere den aktuelle trusselen, med de sikkerhetsmessige konsekvenser dette kan få. I tillegg vil opplysningene kunne gi utenforstående informasjon om politiets metoder for å beskytte trusselutsatte personer, og dermed føre til en reduksjon i metodenes effektivitet. Dette vil kunne få konsekvenser for alle trusselutsatte personer som

² politiregisterloven § 2 nr. 13

har innvilget en adressesperre. I slike tilfeller må det etter Kripas' syn foretas en forholdsmessighetsvurdering hvor hensynet til barnevernssakens opplysning veies opp mot hensynet til de involverte personer sikkerhet og beskyttelse av politiets metoder, slik at barneverntjenesten kan få utlevert opplysninger uten at dette kompromitteres. Det bør etter vår oppfatning ikke gjøres endringer i barnevernloven som er til hinder for en slik forholdsmessighetsvurdering.

Domstolenes adgang til å gi pålegg

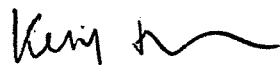
Departementet uttaler på høringsnotatets side 40 at domstolene skal anses blant de organer som er ansvarlig for gjennomføring av barnevernloven, jf. nåværende bvl. § 6-4 annet ledd tredje punktum. Det foreslås at dette lovfestes gjennom nytt fjerde ledd i bvl. § 6-4. Departementets forståelse av loven innebærer at domstolene kan gi pålegg om utlevering av opplysninger i forbindelse med rettslig prøving av barnevernets og fylkesnemndas vedtak. Kripas deler ikke departementets forståelse.

Domstolenes adgang til å høre bevis underlagt lovbestemt taushetsplikt i sivile saker reguleres av tvisteloven (tvL.) § 22-3. Dette innebærer blant annet at adgangen til å bruke den taushetsbelagte informasjonen blir kontrollert, og at behovet for bevisføringen av hensyn til sakens opplysning blir veid mot skadevirkningene ved at beviset føres for lukkede dører under pålegg om taushetsplikt etter tvL. § 22-12. For politiets del vil det være av vesentlig betydning å ha mulighet til å redegjøre for konsekvensen av at retten får høre enkelte opplysninger. Dette vil særlig gjelde bevisførsel som vil kunne få sikkerhetsmessige konsekvenser for tredjeperson eller som vil kunne avsløre politiets metoder, for eksempel i forbindelse med beskyttelse av trusselutsatte personer, herunder barn. Denne muligheten vil bli vesentlig redusert dersom retten kan instruere polititjenestepersoner om å svare på spørsmål eller utlevere dokumenter uten at bevisføringen har vært vurdert i henhold til tvL. § 22-3. For eksempel ved at en tjenesteperson som vitner i retten blir pålagt å svare på hvorfra politiet har fått opplysninger som senere er utlevert til barnevernet. I en slik situasjon vil en tjenesteperson kunne bli tvunget til å oppgi identiteten til en kilde som av sikkerhetsmessige årsaker burde ha forblitt anonym. At barnevernssaker er blant de sakene hvor partene ikke har fri rådighet over saken, jf. tvL. § 11-4, kan slik Kripas ser det ikke anses å være av avgjørende betydning i denne sammenheng. Vi mener derfor at 4. ledd i forslaget til ny bvl. § 6-4 bør strykes.

Formkrav ved pålegg om utlevering

Det er ikke gitt bestemmelser om formkrav ved pålegg om utlevering. Av notoritets hensyn mener Kripas at pålegg om utlevering skal gis i skriftlig form. Det bør henvises til det rettslige grunnlaget for pålegget og gjøres oppmerksom på klageadgangen.

Med hilsen

Ketil Haukaas

Saksbehandler Kathrine Rogstad
seniorrådgiver
Telefon: +47 23 20 89 17

